

Yuliia Perehuda
*Candidate of Geographical Sciences, Doctoral Candidate,
Associate Professor at the Department of Global Economics
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1434-2509>*

Переґуда Ю.А.
*к.геогр.н., докторант, доцент кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-87>

THE IMPACT OF UNCERTAINTY ON THE EFFICIENCY OF LIVESTOCK ENTERPRISES

ВПЛИВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТВАРИННИЦТВА

Світ перебуває під значним тиском щодо зменшення продовольчої небезпеки, стрімкого зростання цін на продукти харчування та поглиблення бідності через прогнозоване збільшення чисельності населення до 8,3 мільярда осіб до 2030 року. Збільшення чисельності населення неодмінно призведе до зростання попиту на продукти харчування та житло, що, в свою чергу, вплине на системи ведення сільського господарства. Виникне потреба в більш інтенсифікованих системах в результаті численних і конкуруючих потреб у виробництві кормів для худоби і продуктів харчування для споживання людьми.

Оскільки тваринництво, як правило, є більш ресурсоємним, існує велика потреба у забезпеченні його економічного, але сталого розвитку, що передбачає інтеграцію тваринництва в існуючі системи рослинництва та забезпечення місцевих кругообігів поживних речовин. Новостворені тваринницько-рослинницькі системи повинні призвести до збільшення виробництва продуктів харчування без погіршення стану природних ресурсів. Добре інтегровані системи також можуть бути більш дружніми до довкілля завдяки виробництву кормів для тварин або використанню побічних продуктів як корму, а не транспортуванню їх на великі відстані. Системи тваринництва вважаються сталими, якщо вони також підтримують і сприяють добробуту та здоров'ю тварин [1-3].

Рослинницько-тваринницькі системи є основою сталого сільськогосподарського зростання в інтересах бідних верств населення в тропічних країнах і забезпечують більшу частину світового виробництва молока та м'яса. Інтегровані системи рослинництва і тваринництва базуються на взаємодії рослинницьких і тваринницьких підприємств, наприклад, коли худоба забезпечує тяглову силу для обробітку землі, гній – для удобрення ґрунту, а різноманітні відходи рослинництва – як корм для худоби. Однак у деяких випадках змішані рослинницько-тваринницькі системи не обов'язково є інтегрованими, особливо там, де тваринництво розглядається лише як спосіб запобігання ризикам у разі неврожаю. В обох випадках малі фермерські системи зі змішаними ресурсами стикаються з проблемою, як забезпечити збільшення виробництва продуктів харчування без шкоди для природних ресурсів і засобів до існування в сільській місцевості. Органічне сільське господарство та продовольчі системи є цікавим прикладом інтенсифікації малих фермерських господарств, що не тільки дає можливість отримання доходу, коли існують ринки з преміальними цінами на органічні продукти харчування з високою

доданою вартістю, але й забезпечує покращення продовольчої безпеки та управління природними ресурсами [4].

Основні проблеми, з якими стикається тваринництво на сучасному етапі подолання впливу невизначеності на діяльність підприємств, зайнятих у відповідній галузі, нижче розглянуто детальніше.

1. Широкі сезонні коливання пропозиції кормів мають значний вплив на виробництво кормів. Коли спостерігаються значні коливання у постачанні кормів, особливо фуражу, виникають значні коливання у темпах приросту ваги тварин, що випасаються, що призводить до низької продуктивності та низької якості тваринницької продукції. Таким чином, більша частина кормів, що постачаються, йде лише на задоволення потреб утримання тварин.

2. Низький рівень харчування тварин призводить до високої сприйнятливості до хвороб і паразитів. Це призводить до надзвичайно високих втрат продуктивності тварин.

3. Надлишок тварин, яких має утримувати навколишнє середовище. Це відбувається здебільшого через те, що окремі фермери та общинні чи племінні групи не співвідносять поголів'я своїх тварин з наявними запасами кормів.

4. Значну частину часу переважаюча температура і вологість спричиняють стрес для тварин. Коли це відбувається, тварини повинні витратити додаткову енергію, щоб підтримувати свій тепловий баланс. Це призводить до низької ефективності використання енергії корму для виробничих процесів.

5. Програм генетичного поліпшення небагато, і це є важливим гальмом для успішних тваринницьких підприємств.

6. Стимули до збільшення виробництва у більшості власників худоби часто є низькими через неналежну організацію збуту, включаючи переробку та зберігання для забезпечення надійних поставок продукції споживачам та кормів виробникам.

7. Погане транспортування є серйозним стримуючим фактором для стимулювання виробників. Наприклад, після перегону худоби на дуже велику відстань (400-600 км), прибуток від її продажу може бути незначним через зменшення ваги.

8. Система землеволодіння може бути ще одним гальмом для потенційно успішних тваринницьких підприємств, оскільки багато власників будуть змушені випасати своїх тварин на чужих землях.

9. Інші проблеми включають недостатній капітал для впровадження інновацій у тваринництві, наприклад, покращення різноманітності поголів'я, обладнання для годівлі та доїння, дефіцит відповідних технологій, низький освітній рівень потенційних користувачів технологій та неадекватні засоби інформування фермерів про корисні для них зміни.

10. Релігійні переконання та соціальні звичаї дуже важко змінити, і це обмежує види та кількість тварин, які можна розводити або вирощувати в деяких країнах світу [5; 6].

Тваринництво – це просто управління та розведення домашніх, свійських або сільськогосподарських тварин з метою отримання їхнього м'яса та продуктів (молока, яєць, шкіри тощо).

Його також можна описати як економічну діяльність, яка передбачає вирощування домашніх тварин для людини. Тваринництво є одним з найстаріших видів економічної діяльності людини, започаткованих первісними людьми. Воно гарантує забезпечення продуктами харчування, шкурами, кістками, молоком та іншими продуктами тваринного походження без необхідності ходити до лісу на полювання. Тваринництво включає розведення великої рогатої худоби, овець, свиней, кіз, птиці, кроликів, равликів, риб та медоносних бджіл.

Для того, щоб утримати виробничі витрати на якомога нижчому рівні, будуються ультрасучасні фермерські будинки, спроектовані для ефективності, без жодних зон для сну чи вигулу для тварин.

Таким чином, напрямами подальших наукових пошуків у досліджуваній царині мають стати підвищення ефективності діяльності підприємств тваринництва в умовах подолання впливу невизначеності, спричиненої зовнішніми факторами (пандемія коронавірусної хвороби, військові дії).

Література:

1. Androniceanu, A. (2019). Social responsibility, an essential strategic option for a sustainable development in the field of bio-economy. *Amfiteatru Economic*. 2019. № 21(52). P. 503-519.
2. Blumetto, O., Castagna, A., Cardozo, G., García, F., Tiscornia, G., Ruggia, A., Scarlato, S., Albicette, M.M., Aguerre, V., & Albin, A. Ecosystem Integrity Index, an innovative environmental evaluation tool for agricultural production systems. *Ecological Indicators*. 2019. № 101. P. 725-733. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2019.01.077>.
3. Eze, S., Dougill, A.J., Banwart, S.A., Hermans, T.D., Ligowe, I.S., & Thierfelder, C. Impacts of conservation agriculture on soil structure and hydraulic properties of Malawian agricultural systems. *Soil and Tillage Research*. 2020. № 201, 104639. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.still.2020.104639>.
4. Kernasiuk, Y.V. (2020). Clusters as an innovative organizational and economic form of efficient agricultural production in the system of sustainable development. *Ekonomika APK*. 2020. № 9. P. 86-97. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202009086>.
5. Kyryzyuk, S., Krupin, V., Borodina, O., & Waş, A. Crop residue removal: Assessment of future bioenergy generation potential and agro-environmental limitations based on a case study of Ukraine. *Energies*. 2020. № 13(20). C. 5343. DOI: <https://doi.org/10.3390/en13205343>.
6. Mesterházy, Á., Oláh, J., & Popp, J. (2020). Losses in the grain supply chain: Causes and solutions. *Sustainability*. 2020. № 12(6), 2342. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12062342>.